

Senior-, Social- og Sundhedsudvalget – Kort fortalt!

Ældreområdet

Aktiviteter i 2022:

- **Masterplan for fremtidens ældre liv frem mod 2025:** Masterplanen understøtter en udmøntning af ældreområdet politikker og strategier. Masterplanen er udarbejdet i dialog med borgere og interessenter om, hvordan vi i fællesskab kan løse fremtidens udfordringer og sikre det gode liv for alle – hele livet. Der udarbejdes årligt en status for masterplanen til SSSU
- **Bolighandlingsplan:** Svendborg Kommune skal sikre, at det kommunale udbud af plejecentre og ældrevenlige boliger er tilstrækkeligt, både i forhold til at overholde plejeboliggarantien og i forhold til at sikre boliger, der matcher borgernes ønsker og behov. Vi skal samtidig forholde os til, at de nye ældregenerationer har boligønsker, der adskiller sig fra de tidligere tiders ældre, herunder at mange ønsker at bo i seniorboliger. Kapaciteten er i 2022 udvidet med 10 boliger i demensbyen, og det er besluttet at bygge et nyt plejecenter ved Tankefuld der skal stå klar april 2026
- **Rekruttering og fastholdelse:** En af ældreområdet største udfordringer er at sikre veluddannet personale til at løse opgaverne. Der er politisk nedsat en tænketank der understøtter ledelsens tiltag på området. Der arbejdes målrettet med gode praktikpladser, brancheskift og unge til velfærd. I forhold til fastholdelse arbejdes med psykologisk tryghed, onboarding og mentorer
- **Forebyggende indsatser:** I Svendborg Kommune er der fokus på forebyggende indsatser. Både ift. forebyggende hjemmebesøg, informationsarrangementer for borgere på 70, 75 og 80 år, samt at understøtte det gode liv for den enkelte i samarbejde med frivillige organisationer. Der er også fokus på forebyggelse af unødvendige akutte indlæggelser og genindlæggelser.
- **Demens:** I Svendborg Kommune er demensområdet højt prioriteret. Det er et mål, at ingen skal stå alene med demens. I 2022 har der fortsat været fokus på at faglig viden implementeres og understøtter kvaliteten i pleje og omsorg af borgere med demens. Desuden er der fokus på det stigende behov for rådgivning, boliger, uddannelse mv. Demensarbejdet i Svendborg Kommune tager udgangspunkt i nationale, regionale og kommunale aftaler.
- **Rehabilitering som velfærdsstrategi:** Forskning, studier og erfaringer viser, at det er muligt at give borgerne en bedre livskvalitet og samtidig reducere forbrug af hjemmehjælp ved en målrettet indsats med rehabilitering. Svendborg Kommune har fokus på at understøtte borgerne via rehabiliterende forløb, der i videst muligt omfang hjælper borgerne i at blive selvhjulpne

Socialområdet

Aktiviteter i 2022:

- **Projekt Ung under eget tag:** I 2020 fik Socialafdelingen projektmidler fra Socialstyrelsen til at nedbringe antallet af udsatte unge i Svendborg Kommune, der er i risiko for eller allerede er blevet hjemløse. Projektet blev afsluttet i december 2023 og er overgået til drift.
- **Projekt Move-gruppebehandling til unge i stofmisbrugsbehandling:** Socialafdelingen har modtaget midler fra Socialstyrelsens ansøgningspulje *Modning af MOVE som gruppebehandling til unge*. Formålet er at videreudvikle og modne behandlingsmetoden MOVE til brug i ambulant

gruppebaseret stofmisbrugsbehandling med det formål at mindske frafald og øge behandlingseffekten for unge. Projektet blev afsluttet i december 2022.

- **Implementering af VUM 2.0 og Fælles Faglige Begreber:** Socialafdelingen har siden 2013 arbejdet efter voksenudredningsmetoden VUM. Socialstyrelsen har efterfølgende videreudviklet metoden. I 2021 påbegyndte Socialafdelingen implementeringen af VUM 2.0 samt det tilhørende digitaliseringsprojekt Fælles Faglige Begreber. Alle relevante afdelinger i Socialafdelingen har arbejdet med faglig og teknisk implementering i 2022, og arbejdet fortsætter ind i 2023.
- **Styring af udgifterne til det specialiserede voksenområde:** Socialafdelingen har på lige fod med de fleste af landets kommuner øget pres på tilgangen til området, der har medført stigende udgifter. På baggrund af en screening udført af BDO er en handleplan udarbejdet og godkendt af Social- og Sundhedsudvalget i 2021. Socialafdelingen har arbejdet med handleplanens delmål i løbet af 2022 og er godt på vej. Arbejdet fortsætter i 2023.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Aktiviteter i 2022:

- **Styrkelse af frivilligområdet:** I 2022 besluttede Senior-, Social, og Sundhedsudvalget at Frivilligpolitikken skulle revideres og der skulle udarbejdes en ny handleplan for området. Arbejdet er igangsat. Der er afholdt den årlige fejring af det frivillige sociale arbejde og uddelt priser til forening og ildsjæl. §18 midlerne har været med til at understøtte de frivillige sociale foreningers arbejde.
- **Min ryg:** Kommunen har deltaget i rygforskningsprojektet "Min Ryg", der har til formål at forbedre livskvaliteten for borgerne og samtidig reducere kommunens udgifter til sygedagpenge og førtidspension. Projektet afsluttes i 2022 med en konference hvor resultaterne og erfaringerne blev præsenteret. Projektet var et samarbejde med træningsafdelingen, Jobcenteret og UCL.
- **Rygestop til borgere med psykiske lidelser:** Sundhedshuset har sammen med socialområdet gennemført en vifte af tilbud om rygestop til borgere med psykiske lidelser. Indsatserne er i gang og har god effekt.
- **Organisering af samarbejdet i sundhedsvæsenet:** Sundhedsafdelingen har samarbejdet på tværs af sektorer om organisering af samarbejdet i den nye fynske klynge. Arbejdet med de nye sundhedsaftaler er igangsat med politisk og administrativ involvering.
- **Tandpleje til de 18-21-årige:** Folketinget har indgået aftale om at udvide det kommunale tandplejetilbud til at omfatte yderligere tre årgange. De indføres over de næste tre år. I 2022 startede de 18-årige med at få tilbud om kommunal tandpleje.
- **Styrket fokus på fædre:** Sundhedsplejen har styrket deres indsatser med en større inddragelse og opmærksomhed på fædrene. Blandt andet med screening for efterfødselsreaktioner også hos fædrene, uddannelse af personale og samarbejde med Mødrehjælpen om Fars Legestue.

Økonomisk oversigt

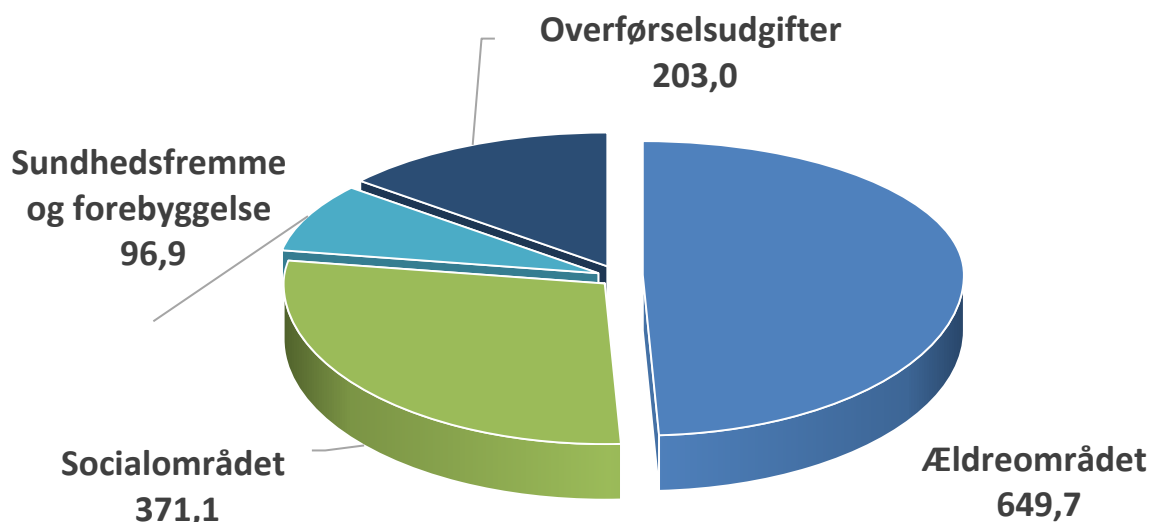
(Mio. kr.) Løbende priser

Senior-, Social- og Sundhedsudvalget	Regnskab 2021	Vedttaget budget 2022	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse i forhold til korr. Budget	Regnsk. 2022, heraf udg. vedr. Covid-19 og Ukraine
Drift						
Serviceudgifter i alt	1.093,7	1.105,5	1.082,9	1.117,7	34,8	4,5
Ældreområdet	640,3	656,3	650,4	649,7	-0,7	2,6
Myndighedsafdelingen*	134,6	275,8	116,1	109,4	-6,8	0,9
Hjemmepleje Øst*	109,4	31,8	100,0	107,9	8,0	0,5
Hjemmepleje Vest*	93,7	26,4	98,3	99,4	1,1	0,5
Plejecenter Øst	126,1	114,2	132,2	130,7	-1,4	0,3
Plejecenter Vest	144,2	158,8	154,1	152,4	-1,7	0,3
Selvejende plejecentre	32,2	49,2	49,8	49,9	0,1	0,1
Socialafdelingen	354,7	354,5	352,0	371,1	19,0	0,0
Socialafdelingen myndighed	353,3	352,6	348,1	368,8	20,7	
Botilbud	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dagtilbud	24,4	25,4	25,8	25,0	-0,8	
Takstinstitutioner	-23,2	-23,5	-21,8	-22,7	-0,9	
Sundhedsfremme	98,8	94,6	96,5	96,9	0,4	1,9
Sundhedsafdelingen	10,3	11,1	11,1	10,6	-0,5	
Sundhedshus	9,7	9,7	9,9	9,8	-0,1	
Kommunal træning	19,7	19,7	20,3	20,4	0,1	0,3
Tandpleje	23,2	23,3	23,9	23,5	-0,5	0,2
Sundhedspleje	15,9	10,4	11,7	12,6	0,8	1,3
Sundhedsområdet - kommunal sygehusvæsen	20,0	20,5	19,6	20,2	0,6	0,1
Negativ overførselspulje	0,0	0,0	-5,7	0,0	5,7	
Andel besparelgespulje 2022	0,0	0,0	-10,3	0,0	10,3	
Overførselsudgifter i alt	201,2	213,4	213,0	203,0	-10,0	
Socialområdet - statsrer. dyre enkeltsager	-33,5	-28,0	-28,0	-38,2	-10,2	
Socialområdet - enkeltydelser	2,5	2,8	2,3	2,6	0,2	
Sundhedsområdet - KMF	232,2	238,6	238,6	238,6	0,0	
Samlet drift i alt	1.294,9	1.318,9	1.295,8	1.320,7	24,8	
Heraf overføres til 2023					24,6	
Heraf uden overførselsadgang					0,2	

- = - = mindredrift/merindtægt og + = merudgifter/mindreindtægt

*) Fritvalgspuljen er budgetmæssigt placeret under Myndighedsafdelingen, og budget herfra tilføres Hjemmepleje Øst og Hjemmepleje Vest ved regnskabsafslutningen. Derfor vil 2021 og 2022 ikke være sammenligneligt.

Udgifter i mio. kr., regnskab 2022

Økonomisk redegørelse

Bevillinger 2022

Nedenstående oversigt viser udviklingen fra vedtaget budget til korrigeret budget

Tillægsbevillinger i 2022 - Drift	Mio. kr.
Serviceudgifter:	
Besparelser, jf. Byrådet 21.12.2022 (ØD01)	-15,1
Overførsler fra 2021 (ØDF01)	-42,3
Finansiering af udfordringer i regnskab 2021 (ØDF02)	18,8
Covid-19-kompensation (ØDF04)	19,6
Andel af 25 mio. kr's reduktion i 2022 (ØD04)	-10,3
Organisatorisk tilpasn/momspenge (ØD05)	-0,2
Ekstra rengøring plejecentre (TMO06)	0,1
Tillægsbev.pr.30.9. Covid-19-kompensation (ØD07)	4,2
Tillægsbev.pr.30.9. Lov- og cirkulæremidler (ØD07)	0,9
Barselspulje (SB)	1,9
Tillægsbevillinger i alt	-22,6

+ angiver merudgift/mindreindtægt, - angiver mindredrift/merindtægt

Resumé - Økonomisk redegørelse

Serviceudgifter:

Regnskabsresultatet for Social- og Sundhedsudvalgets område viser et samlet merforbrug på **34,8 mio. kr.**

Merindtægten på statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager på 10,2 mio. kr. under overførselsområdet skal medgå i udvalgets resultat ved regnskabsafslutningen, hvorfor udvalgets reelle merforbrug herefter reduceres til 24,6 mio. kr. Holdes de negative overførselspuljer på i alt 16 mio. kr. udenfor, er merforbruget 8,6 mio. kr., svarende til 0,8 % af korrigeret budget.

Resultatet/merforbruget fremkommer således:

- -0,7 mio. kr. Ældreområdet
 - 8,8 mio. kr. Socialområdet (19,0 mio. kr. tillagt merindtægt 10,2 mio. kr. dyre enkeltsager)
 - 0,4 mio. kr. Sundhedsområdet
 - 16,0 mio. kr. Negative overførselspuljer
- 24,6 mio. kr.** (8,6 mio. kr., hvis de negative overførselspuljer holdes udenfor)

Mer-/mindreforbrug vedr. plejecentre, socialrådets takstinstitutioner og statslige projekter samt diverse mindre områder, herunder ældreråd og § 18 midler, forventes overført til 2023. De negative overførselspuljer på udvalgets område overføres til 2024 og efterfølgende år, jf. beslutning i Økonomiudvalget den 22. november 2022.

Afledt effekt af COVID 19 og Ukraine:

I regnskabsresultatet indgår 4,2 mio. kr. i Covid-19-afledte udgifter, der er dækket ved tillægsbevilling pr. 30. september 2022. Dertil kommer 0,3 mio. kr. afledt af krigen i Ukraine.

Overførselsudgifter:

Regnskabsresultatet på overførselsudgiftsområdet viser et samlet mindreforbrug/merindtægt på 10,0 mio. kr. ift. det korrigerede budget på 213,0 mio. kr.

Den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsområdet viser balance. På kontante ydelser ses et merforbrug på 0,2 mio. kr., og på statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager ses en merindtægt på 10,2 mio. kr.

Overførselsudgifterne afregnes med kassen, dog ikke statsrefusion særligt dyre enkeltsager, hvor merindtægten på 10,2 mio. kr. tilgår socialområdet sammen med resultatet på serviceudgifterne (myndighed), idet niveauet for refusionen er afhængig af udgifterne på området. Tages der højde herfor, bliver merforbruget på overførselsudgifterne, der afregnes med kassen, reelt på 0,2 mio. kr.

Ældreområdet:

Økonomisk redegørelse:

Ældreområdets regnskab viser et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. Mindreforbruget dækker over mindreforbrug på myndighed og plejecentrene samt merforbrug i hjemmeplejen.

I regnskabet indgår udgifter som følge af covid-19-sygdom hos personalet på plejecentre og i hjemmeplejen, primært i årets første måneder samt udgift til podning. Samlede covid-19-udgifter er opgjort til 2,5 mio. kr., som er dækket med tillægsbevilling pr. 30. september 2022. Derudover indgår Ukraine-udgifter på 0,1 mio. kr. vedr. hjælpemidler.

	Beløb
Myndighed (mindreforbrug)	-7,2 mio. kr.
Decentrale driftsenheder, plejecentre, kommunale og selvejende (mindreforbrug)	-2,6 mio. kr.
Decentrale driftsenheder, hjemmeplejen (merforbrug)	9,1 mio. kr.
Ældreområdet i alt (mindreforbrug)	-0,7 mio. kr.

+: merforbrug, -: mindreforbrug

Myndighed:

Myndighedsområdet omfatter bl.a. betaling af kommunal og privat hjemmepleje (fritvalgspuljen), betaling til friplejehjem, mellemkommunale betalinger, hjælpemiddelområdet, SOSU-elever, statslige projekter og administration. På det samlede myndighedsområde forventes et netto mindreforbrug på 7,2 mio. kr.

Myndighedsområdet ser således fornuftigt ud, hvilket bl.a. skyldes, at der i forbindelse med budgetforliget for 2022 blev foretaget genopretning af budgettet på fritvalgspuljen.

Der er mindreforbrug på

- fritvalgspuljen pga færre timer end forventet (der ses samtidig et merforbrug i hjemmeplejen, se længere nede)
- nedjusteringspuljen som følge af forsinket opstart af boliger i demensbyen
- flygtningerefusion fra staten vedr. en borger og midler vedr. egenfinansiering af demensrådgivning, der skal overføres til egenfinansiering i efterfølgende år.

Der er merforbrug på

- sygeplejedepotet, der leverer sygeplejeartikler til områderne, hvor der ses øgede udgifter
- hjælpemiddelområdet, bl.a. som følge af kraftigt stigende udgifter på både hjælpemidler og på handicappede biler.
- taleområdet, idet det har været nødvendigt at ansætte en ekstra talekonsulent, primært som følge af tidligere udskrivning af borgere fra sygehusenes neurologiske afdelinger. I budgetforlig for 2023 er der tilført midler til finansiering af denne stilling.

Plejecentre:

Plejecentrene – kommunale og selvejende - udviser samlet set et mindreforbrug på 2,6 mio. kr. inkl. resultatet under Center for Ejendom og Teknisk Service. Plejecenterområdet er i forbindelse med regnskabsafslutningen tilført 0,4 mio. kr. til kompensation for stigende energipriser. I de kommunale plejecentres mindreforbrug indgår overførte midler fra regnskab 2021 på ca. 1,0 mio. kr., der er disponeret til projekter under plejecenterområdet i 2023.

I budgetforliget 2022 fik plejecenterområdet tilført budget til udvidelse af 10 plejeboliger på Bryggerlund med opstart 1. april 2022. Opstarten blev imidlertid udskudt til 1. september da ombygningen tog længere tid end forventet. Budget for de færre måneder indgår i ældreområdets samlede resultat.

Hjemmeplejen:

Der ses et merforbrug på i alt 9,1 mio. kr. i Hjemmepleje Øst og Hjemmepleje Vest, bl.a. som følge af covid-19-smitte (opgjort til ekstraudgift på ca. 1 mio. kr.) og en svær en svær rekrutteringssituation, som har gjort det dyrere at vagtdække end normalt. Desuden har der været udfordringer i relation til optimal planlægning af kørelister. Dette har været kulegravet af intern taskforce i efteråret 2022, og det forventes, at udfordringen er løst i de første måneder af 2023.

I merforbruget indgår hjemmeplejens drift, hvor bl.a. stigende brændstof-priser har øget udgifterne. Desuden indgår merforbrug på 0,6 mio. kr. i Det Gode Madhus, som skyldes stigende råvare- og brændstofpriser.

Hvad nåede vi i 2022?

Masterplan for fremtidens ældreliv frem mod 2025

Masterplanen er et retningsvisende dokument, der understøtter, hvad der skal være fokus på og hvordan der kan prioriteres på ældreområdet frem mod 2025.

Ældreområdet arbejder overordnet ud fra de retningslinjer, der er beskrevet i masterplanen for ældreområdet frem mod år 2025.

De syv hovedområder er:

- Det vi skaber sammen
- Rehabilitering
- Hverdagsteknologi
- Mad og måltider
- Boformer
- Syg eller døende i eget hjem
- Professionelle og faglige medarbejdere

For nærmere beskrivelse se Status for Masterplan for fremtidens ældreliv, ved Senior- Social- og Sundhedsudvalgsmøde i marts 2023.

Bolighandlingsplan på ældreområdet

Ældreområdet skal sikre, at der til stadighed er det relevante antal ældre-, pleje-, demens- og gæsteboliger til rådighed til borgere i Svendborg Kommune.

Administrationen følger udviklingen i behovet for ældreegnede boliger i Svendborg Kommune nu og i fremtiden. Der udarbejdes årligt en opdateret boligprognose og bolighandlingsplan, som skal:

- give overblik over de behov, der forventes at være til boligmassen i et længerevarende perspektiv
- give forslag til initiativer i forhold til at matche behovet for boliger med udbuddet af boliger.

Pr. 1. januar 2023 indgår følgende boliger inddelt i typer i Svendborg Kommunes boligforsyning:

Plejeboliger	362
Demensboliger	185
Ældreboliger med center	270
Ældreboliger uden center	234
Gæsteboliger	49

Som følge af plejeboliggarantien skal Svendborg Kommune kunne stille en plejebolig til rådighed inden for 60 dage fra borgeren er blevet bevilliget en.

Den gennemsnitlige ventetid på garantiventelisten i 2022 for borgere, der er blevet tilbudt en pleje- eller demensbolig, var på 22 dage. I ét enkelt tilfælde har ventelistegarantien ikke været overholdt. Her har ventetiden været 64 dage.

Rekruttering og fastholdelse

Både nationalt og lokalt i Svendborg Kommune er der udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse af sundhedspersonale på velfærdsområderne.

Svendborg Kommune har siden 2007 systematisk arbejdet med rekruttering og fastholdelse. Der udarbejdes årligt en status på rekrutterings- og fastholdelsessituationen.

I 2022 har ældreområdet arbejdet med forskellige indsatser for rekruttering og fastholdelse. Bl.a.:

- Ældreområdet følger de nationale strategier, initiativer og puljer for rekruttering og fastholdelse.
- Tænketaank for rekruttering og fastholdelse på ældreområdet med eksterne og interne samarbejdspartner. Tænketaanken kommer med forslag til, hvordan vi i fællesskab løfter rekrutteringsindsatsen og målretter indsatser for at sikre sundhedspersonale på ældreområdet
- Der er iværksat et struktureret onboarding-program, der skal understøtte nye medarbejderes gode start og øge fastholdelsen.
- Der er udnævnt mentorer i alle sektioner og der er igangsat en mentoruddannelse.
- Borgmesterforum Fyn har nedsat en netværksgruppe for rekruttering og fastholdelse, bl.a. med et fælles fynsk mentorkorps.

Forebyggende indsatser på ældreområdet

Vi har i Svendborg Kommune fokus på forebyggende indsatser på ældreområdet, herunder at begrænse antallet af unødvendige akutte indlæggelser og genindlæggelser.

Vi har en akutfunktion med høj faglighed og fleksibilitet, som kan varetage det akutte, der sker på ældreområdet og i det nære sundhedsvæsen eksempelvis kontakt til sygehus, læger m.v. Samtidig viser erfaringerne, at det giver bedre ressourceudnyttelse og effektivitet, at akutfunktionen samles i en sektion.

I efteråret 2022 blev der igen afholdt arrangementer for borgere på 70, 75 og 80 år. Disse forebyggende arrangementer har i 2021 været aflyst pga corona.

Demens

Den demografiske udvikling betyder, at der bliver flere borgere med demens. Statistisk set er der i dag ca. 1.100 borgere med demens i Svendborg Kommune. Et antal, der forventes at stige til ca. 1.400 i 2025 (Nationalt Videnscenter for Demens). Som følge heraf forventes der at blive behov for flere demensboliger og en ny tilgang til demensomsorgen.

Svendborg Kommune har i flere år arbejdet med udviklingen af demensområdet både i forhold til fysiske rammer og pædagogik. Erfaringen viser, at gode fysiske rammer, både udenfor og indenfor, kombineret med høj faglighed, har afgørende betydning for borgere med demens og deres pårørendes livskvalitet.

I Svendborg Kommune har vi i 2022 fortsat haft fokus på mange af initiativerne i Den nationale handlingsplan både ift. borgere med demens, de berørte familier, medarbejdere og frivillige. Initiativerne i Den Nationale Demenshandlingsplan vil fortsat i de fortløbende år blive integreret i Svendborg Kommunes demensindsats.

Gennem satspuljeprojektet "Frirum" er der sat ekstra fokus på pårørende til mennesker med demens. Der er i projektet udviklet tre indsatser, der er både meningsfulde for den demensramte og skaber et pusterum for den rantes familie og nære.

- 1) Pensionatet tilbyder mere fleksible og gentagende gæsteboligophold
- 2) Bussen byder på forskellige køreture og aktiviteter, hvilket har vist sig populært for mænd, der har en demensdiagnose
- 3) den frivillige indsats Ven af huset hvor frivillige bliver besøgsvenner for både personen med demens og den pårørende. Projektet kører indtil december 2023.

Demenskonsulenterne på ældreområdet udarbejder hvert år Årsrapporten for demens i Svendborg Kommune, se Senior- Social- og Sundhedsudvalgsmøde i marts 2023.

Rehabilitering som velfærdsstrategi på ældreområdet

Den demografiske udvikling betyder, at der både på landsplan og i Svendborg Kommune bliver flere ældre, hvilket i fremtiden, alt andet lige, vil have betydning for antallet af hjemmehjælpsmodtagere i kommunerne.

Social- og Sundhedsudvalget i Svendborg Kommune vedtog i november 2014 en rehabiliteringsstrategi for ældreområdet, hvor alle borgere, der henvender sig til ældreområdet for at få hjælp, tilbydes hverdagsrehabilitering. Formålet er, at borgerne oplever bedre livskvalitet efter et rehabiliteringsforløb, og at flest mulige borgere får mulighed for at klare sig selv i videst muligt omfang.

Alle borgere, der modtager hjemmehjælp, bor i ældrebolig, demens- eller plejebolig eller har ophold i gæstebolig, modtager hjælp med rehabiliterende sigte.

Rehabilitering er fortsat et kvalitetstilbud – og borgerne skal have den hjælp, de har behov for. Samtidig er det vigtigt at fastholde den enkeltes ansvar for selv at bevare og genvinde sine muligheder for at klare sig selv i videst muligt omfang.

Tabeller og nøgletal:

Den demografiske udvikling på ældreområdet fremgår af se tabel herunder.

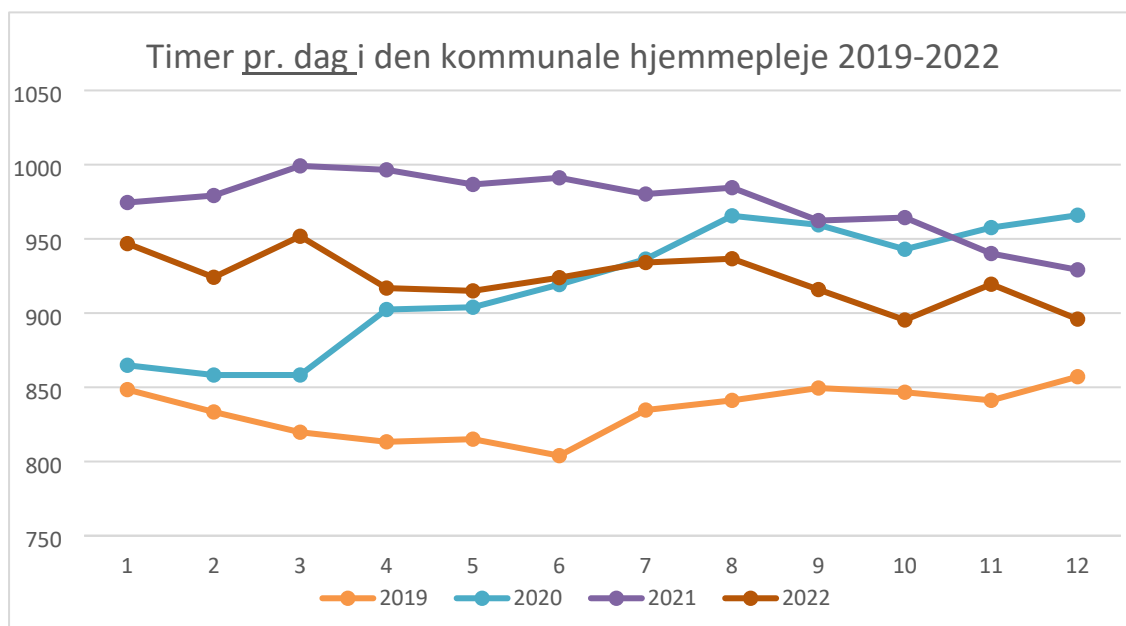
Antal ældre	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
65-74 årige	7.820	7.880	7.880	7.951	7.971	7.946	7.919	8.028	8.089
75-84 årige	4.342	4.525	4.764	5.047	5.324	5.543	5.724	5.870	5.977
85+ årige	1.519	1.579	1.636	1.659	1.685	1.730	1.793	1.854	1.931
I alt 65+	13.681	13.984	14.280	14.657	14.980	15.219	15.436	15.752	15.997

Jf. Svendborgs befolkningsprognose udarbejdet i 2022, dvs. tallene t.o.m. 2022 er faktiske tal pr. 1. januar i året, mens 2023 og frem er prognosetal.

Fritvalgspuljen:

Visiterede timer til personlig og praktisk hjælp i den kommunale hjemmeplejes fritvalgssektioner er vist i nedenstående graf både for 2019, 2020, 2021 og 2022. For 2022 er det samlede timetal for hele året på 337.000 visiterede timer.

De visiterede timer i den kommunale hjemmepleje udgør ca. 83 % af forbruget i fritvalgspuljen. Øvrige udgifter i fritvalgspuljen vedrører visiterede timer til personlig praktisk hjælp leveret af private leverandører samt udgifter til § 83a (hjemmetræning), § 94 (eget valg af hjælper) og § 95 (privat antaget hjemmehjælp).

x-aksen viser månederne, mens y-aksen viser visiterede timer. Prikkerne i graferne svarer til det gennemsnitlige antal visiterede timer pr. dag i den pågældende måned.

Socialområdet:

Økonomisk redegørelse:

Serviceudgifter inkl. statsrefusion:

Socialområdet har et samlet merforbrug på 8,8 mio. kr. i 2022. Heri indgår en overførsel fra 2021 på 1,5 mio. kr. vedrørende Sydbo og Behandlingscentret, som skal overføres til 2023. Det betyder, at det faktiske merforbrug var på 7,3 mio. kr.

Merforbruget består af følgende.

Socialområdet har et samlet merforbrug på 19,0 mio. kr. på *serviceudgifter* i 2022.

På serviceudgifterne fordeler merforbruget sig med merforbrug på 20,7 mio. kr. på Socialafdelingens myndighedsafdeling og mindreforbrug på Dagområdet ramme med 0,8 mio. kr. samt mindreforbrug på takstinstitutionerne på 0,9 mio. kr.

Fra *overførselsudgifterne* tilgår statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager Socialafdelingen som medgår til at finansiere stigende udgifter til en række enkeltsager i Myndighed. Denne statsrefusion udgør 10,2 mio. kr. og bidrager således til, at det samlede resultat for Socialområdet udviser et merforbrug på 8,8 mio. kr.

I myndighedsafdelingens merforbrug på 20,7 mio. kr. indgår en *negativ overførsel* fra 2021 på 1,5 mio. kr. vedrørende Sydbo og Behandlingscentret som skal overføres til 2023.

Årsager til merforbrug (resumé)

1. **Flere borgere** - Socialafdelingen har en gennemsnitlig stigning fra 2018 til 2022 i antal helårsborgere der modtager støtte på 5,3 %.
2. **Flere borgere med komplekse og sammensatte behov** - KL har i en undersøgelse opgjort vækst i antallet af diagnosticerede fra 2015 til 2022:¹
 - a. 44 % flere med autisme-diagnose
 - b. 33 % flere med ADHD-diagnoser
 - c. 44 % flere med spiseforstyrrelse
 - d. 25 % flere med angst
3. **Stigende gennemsnitspriser på borgere i botilbud** - Stigning fra 610 tkr. i 2018 til forventet 776 tkr. i 2022 svarende til en stigning på 27 % før indhentning af statsrefusion.

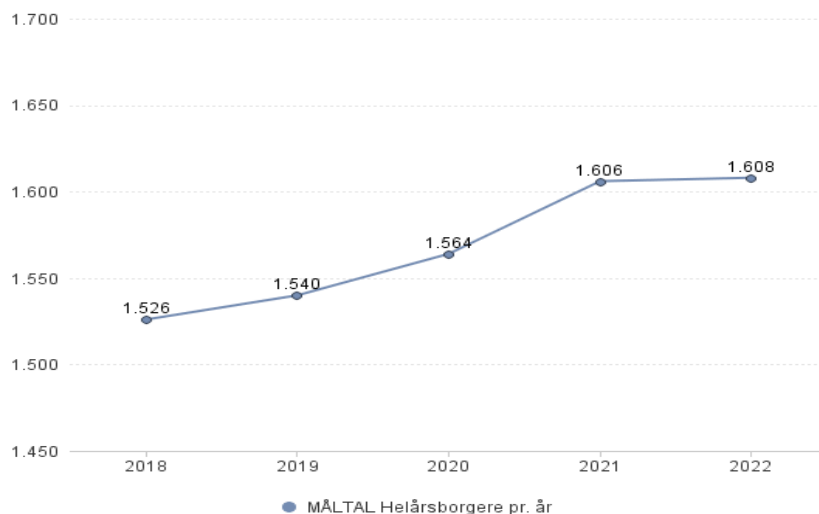
De væsentligste afvigelser under serviceudgifterne er:

Myndighed

Myndighed med et samlet merforbrug på 20,7 mio. kr. på serviceudgifterne. Merudgifterne modsvares delvist af øgede indtægter i refusion for særligt dyre enkeltsager under overførselsudgifterne på 10,2 mio. kr., så det samlede merforbrug for Myndighed forventes at udgøre 10,5 mio. kr.

¹ www.kl.dk/nyheder/momentum/2022/2022-9/flere-med-svaere-og-komplekse-psykiske-problemer-og-handicap-faar-udgifterne-til-at-stige/

Antal helårsborgere pr. år

De primære årsager til merforbruget er jf. resumé:

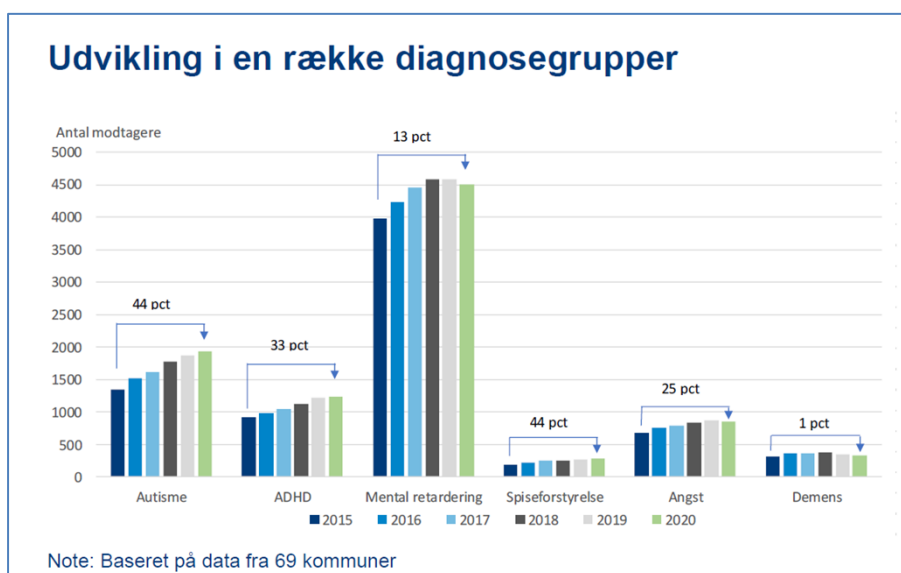
Ad. 1 – Flere borgere

Socialafdelingen opgør årligt antal helårsborgere, der har modtaget støtte. Udviklingen viser stigning fra 2018 til 2022 på 5,3 %.

Ad. 2 – Flere borgere med komplekse og sammensatte behov

Udover KL-undersøgelsen, der er refereret i resuméet og indsat nedenfor, opgør Danmarks Statistik udviklingen i antallet af modtagere af udvalgte ydelsestyper. Opgørelsen viser stigning på flere ydelsestyper.

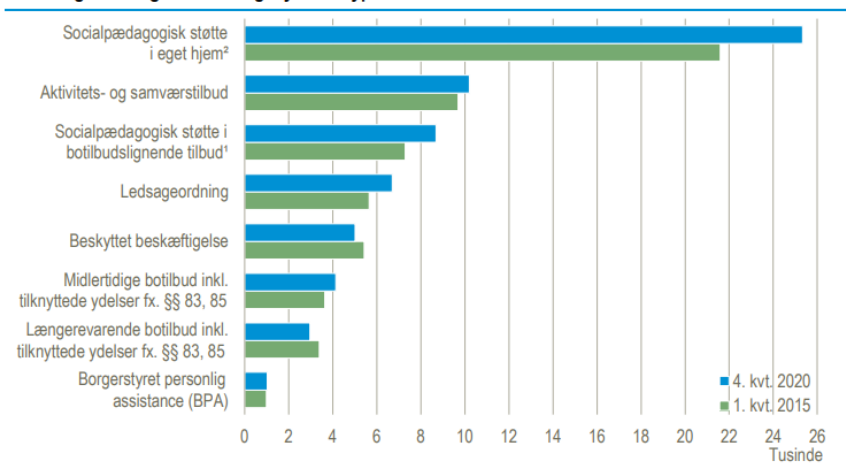
KL-undersøgelsen

Danmarks statistik²

² www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=33351

Udvikling i modtagere af udvalgte ydelsestyper

Ad. 3 – Stigende gennemsnitspriser på borgere i botilbud

Antal helårsborgere i botilbud	2018	2019	2020	2021	2022
§ 105 ABL (Længerevarende botilbud)	172	166	166	158	161
§ 107 SEL (Midlertidigt botilbud)	68	72	74	78	80
§ 108 SEL (Længerevarende botilbud)	72	70	67	66	66
Helårsborgere pr. år.	312	308	307	302	307
Gennemsnitspris pr. helårsborger i botilbud	kr 610.366	kr 650.191	kr 694.686	kr 741.716	kr 776.013

Gennemsnitsprisen for borgere i botilbud er steget både i kommunale, regionale og private tilbud. Samlet set er gennemsnitsprisen pr. helårsborger pr. år steget fra 2018-2022 på 27%.

KL har i undersøgelsen, som fodnote 2 henviser til, dokumenteret, at der fra 2018 til 2021 er sket en vækst i antallet af borgere i private botilbud på ca. 30 % og i samme periode er priserne på de private botilbud steget med 19,2 %. I samme periode var stigningen på 5 % i kommunale og 6,1 % i regionale botilbud. Svendborg kommune har bidraget til denne undersøgelse og data viser samme udvikling.

Der er supplerende årsager til merforbruget:

Aflastningsophold

På grund af øget behov for aflastning er der på aflastningstilbud et merforbrug på 2,0 mio. kr.

Borgerstyret personlig assistance

Øgede udgifter til borgere i BPA-ordning (§ 96) på 1,0 mio. kr.

Forsorgscentre/krisecentre

På baggrund af stigende brug er der på Forsorgscentre/krisecentre et merforbrug på 1,9 mio. kr. efter statsrefusion er indhentet.

Misbrugsområdet

På baggrund af stigende tilgang samt øget anvendelse af døgnbehandling er der på misbrugsområdet et merforbrug på 1,6 mio. kr.

Øvrigt

Der forestår fortsat implementering af vedtagne besparelser for 2022 der overføres til 2023:

- Kørselseffektivisering (200.000 kr.)
- Fællesarealer (225.000 kr.)
- Styrkelse af indsatser (158.000 kr.). Af den samlede besparelse på 750.000 kr. er 592.000 kr. indfriet i 2022.

Øgede udgifter til Nexus på 385.000 kr.

Dagområdet

Der er på dagområdet et mindeforbrug på 0,8 mio. kr. Mindreforbruget vedrører primært statsfinansierede projekter og mindreforbruget overføres til 2023.

Bo- og Dagområdet, takstinstitutioner

Mindreforbruget på takstinstitutioner udgør 0,9 mio. kr. og er forbeholdt takstinstitutionerne. I forbindelse med overførsler i 2023 skal tillægges mer-/mindreforbrug fra Center for Ejendom og Teknisk Service.

Takstinstitutionernes samlede netto mindreforbrug er fordelt således:

Takstinstitutioner boområdet:	1,3 mio. kr.
Takstinstitutioner dagområdet:	-2,2 mio. kr.

Overførselsudgifter:

Udgiften til kontante ydelser skønnes til et merforbrug på 0,2 mio. kr.

Hvad nåede vi i 2022?

➤ Projekt Ung under eget tag

Socialafdelingen har modtaget midler fra Socialstyrelsen til Projekt Ung under eget tag. Det 3-årige projekt har til formål at nedbringe antallet af udsatte unge i Svendborg Kommune, der er i risiko for eller allerede er blevet hjemløse. I projektet skal der udvikles en varig model for midlertidige boliger understøttet af bostøttemetoden ICM i forhold til unge mellem 18 og 30 år.

Socialafdelingen har anvendt en ledig kommunal bygning på Stubbevangeln til at etablere et kollegielignende bofællesskab. Mens de unge har ophold i den midlertidige bolig, er der fokus på blandt andet at udvikle deres sociale færdigheder og (gen)etablere kontakten til deres netværk.

De unge tilbydes enten en midlertidig bolig (Stubbevangeln) eller en relevant permanent bolig ved opstart i projektet. I samarbejde med den unge vurderes det, om den unge har brug for at starte i bofællesskabet eller kan flytte direkte i permanent bolig.

Det fungerer godt for de fleste unge at flytte ind i et fællesskab på Stubbevangeln. Det har vist sig, at projektets mål om, at de unge kun må opholde sig i 6 måneder i den midlertidige bolig, er en tilpas varighed for de fleste unge.

I løbet af projektet har 35 unge afsluttet et forløb og har via projektet fået en permanent bolig. Flere unge får dog støtte efterfølgende i form af en begrænset og behovsbestemt ad hoc indsats. Det er medarbejdere fra projektet, som tilbyder denne indsats, således at relationen fastholdes. Hvis der er et støttebehov af mere permanent karakter efter etablering i permanent egen bolig, varetages det som visiteret § 85 støtte.

Projektet blev afsluttet i 2022 og er overgået til drift.

➤ **Projekt Move-gruppebehandling til unge i stofmisbrugsbehandling**

Socialafdelingen har modtaget midler fra Socialstyrelsens ansøgningspulje Modning af MOVE som gruppebehandling til unge. Formålet var at videreudvikle og modne behandlingsmetoden MOVE til brug i ambulant gruppebaseret stofmisbrugsbehandling med det formål at mindske frafald og øge behandlingseffekten for unge. Projektet blev afsluttet 30. september 2022.

I 2021 blev medarbejderne i Rusmiddelrådgivningen for Unge (RUS) kompetenceudviklet, således at de kunne afholde gruppebehandling efter MOVE-metoden. RUS nåede at køre 3 gruppeforløb i perioden, hvor af 1 gruppe var lukket og de 2 andre var åbne grupper med løbende optag. I RUS oplevede man dog i projektperioden et fald af indskrivinger generelt, og dermed et fald af mulige kandidater til grupperne. Det formodes, at Corona var en faktor for den faldende indskriving. Rusmiddelcentre i sammenlignelige kommuner oplevede det samme.

Resultaterne fra modningsprojektet har været tilstrækkelige til at Socialstyrelsen har besluttet at udbrede metoden til flere kommuner via Udviklings- og Investeringsprogrammet på voksenområdet (UIP) som en del af satspuljen.

➤ **Implementering af VUM 2.0 og Fælles Faglige Begreber**

Socialafdelingen har siden 2013 arbejdet efter voksenudredningsmetoden VUM. Metoden blev udviklet af Socialstyrelsen, som nu har videreudviklet metoden, så den i endnu større grad lever op til lovgivning, behov og tendenser på det sociale område.

Sideløbende med videreudviklingen af VUM (kaldet VUM 2.0) har KL stået i spidsen for digitaliseringsprojekt Fælles Faglige Begreber, som skal sikre fælleskommunale datastandarder på tværs af kommunerne. Dette skal blandt andet bidrage til større viden om indsatser og effekter på socialområdet samt et styrket samarbejde mellem myndighed og udfører. Socialstyrelsen og KL har sikret en kobling mellem VUM 2.0 og Fælles Faglige Begreber, og implementeringen af de to går derfor hånd i hånd.

I 2022 har alle afdelinger i Socialafdelingen (undtaget behandlingscentrene og forsorgscenteret, som benytter andre metoder) arbejdet med faglig og teknisk implementering af VUM 2.0 og Fælles Faglige Begreber. Det har været et omfattende arbejde, som fortsætter ind i 2023, dog i mindre målestok.

➤ **Styring af udgifterne på det specialiserede voksenområde**

Social- og Sundhedsudvalget godkendte på mødet den 8. juni 2021 en handleplan, der vil medvirke til at sikre den nødvendige og tilstrækkelige faglige kvalitet i myndighedsfunktionen, mindske udgiftspreset og styrke den interne tilbudsvifte til et mere dynamisk og responsivt niveau med højere variation i myndighedsfunktionens bestillingsmuligheder.

Handleplanen tager afsæt i screeningen fra BDO, der beskriver 11 hypoteser opdelt i tre spor:

- Økonomisk styring
- Faglig styring
- Tilbudsvifte

Socialafdelingen har i 2022 arbejdet med alle tre spor og det vurderes, at styringsredskaberne samlet set er styrket markant. Om end det må konstateres, at de mange tiltag ikke har kunne modvirke et merforbrug for området, så har de mange tiltag været med til at bremse den negative udvikling i merforbruget. Arbejdet fortsættes ind i 2023, hvor handleplanens punkter evalueres.

Tabeller og nøgletal

På baggrund af "Tiltag på baggrund af screening af det specialiserede socialområde" er der igangsat proces med udarbejdelse af nyt nøgletalskatalog. Kataloget er stadig under udarbejdelse og forudsætter kvalitetstjek af data og kan derfor medføre mindre justeringer. Aktuelt foreligger følgende data, der er opgjort i antal helårsborgere. Borgere kan være visiteret til flere paragraffer på samme tid, ofte en kombination af enten socialpædagogisk støtte (§ 85) eller botilbud og beskæftigelses-, aktivitets- eller samværstilbud (§§ 103 og 104).

Antal helårsborgere pr. paragraf og år	2018	2019	2020	2021	2022
§ 12 SEL (Råd og vejledning)	20	65	87	112	114
§ 42 b (Særlige pladser psykiatrien)		1	3	2	0
§ 84 (Aflastning)	11	15	12	13	14
§§ 85 og 102 SEL (Socialpædagogisk støtte)	465	452	469	466	454
§ 96 SEL (BPA)	22	20	20	21	21
§§ 97, 98 og 99 SEL (Bla. ledsager)	35	35	35	39	39
§ 101 SEL (Stofmisbrugsbehandling)	218	219	212	222	212
§ 103 SEL (Beskyttet beskæftigelse)	123	118	106	98	92
§ 104 SEL (Aktivitets- og samværstilbud)	239	226	229	233	247
§ 105 ABL (Længerevarende botilbud)	172	166	166	158	161
§ 107 SEL (Midlertidigt botilbud)	68	72	74	78	80
§ 108 SEL (Længerevarende botilbud)	72	70	67	66	66
§ 109 SEL (Krisecenter)	2	4	3	3	5
§ 110 SEL (Forsorgscenter)	20	19	20	30	29
§ 141 SUL (Alkoholbehandling)	58	58	62	64	73
Helårsborgere pr. år.	1.526	1.540	1.564	1.606	1.608

Sundheds- og forebyggelsesområdet:

Økonomisk redegørelse

Serviceudgifter:

Bevillingsoverholdelse - afvigelsesforklaring

Sundhedsområdet har til regnskab 2022 et merforbrug på 0,4 mio. kr. på almindelig drift.

Væsentligste årsager til sundhedsområdets merforbrug:

Mindreforbrug:	Beløb
Fuldfinansierede område genoptræning under indlæggelse	-0,3 mio. kr.
Sundhedsklynger	-0,4 mio. kr.
Tandplejen	-0,5 mio. kr.
§18 midler	-0,4 mio. kr.
Projektmidler sundhedsområdet	-0,6 mio. kr.
Merforbrug:	Beløb
Sundhedssekretariatet	0,7 mio. kr.
Sundhedsplejen	0,8 mio. kr.
Fuldfinansierede område Vederlagsfri fysioterapi	1,0 mio. kr.
Hjerneskerådsgivning	0,1 mio. kr.
Sundhed og forebyggelse i alt (netto merforbrug)	0,4 mio. kr.

Sundhedsafdelingen

Sundhedsafdelingens budget dækker over statsfinansierede projekter, administrationen, hjerneskerådsgivning, tilskud til Mødrerådsgivningen samt §18 midler og frivilligrådet.

Sundhedssekretariatet har et merforbrug på 0,7 mio. kr., som bl.a. skyldes Nexusrelaterede merudgifter.

Der overføres 0,6 mio. kr. vedr. sundhedsprojekter, fortrinsvis vedr. projekt Farvel og Tobak til 2023, hvilket skyldes en forskydning mellem indtægter og udgifter i projektet.

Der er et mindreforbrug på 0,35 mio. kr. på §18 midler, som skyldes overførte midler og ikke realiserede flytteudgifter.

Sundhedsområdet har modtaget 0,4 mio. kr. til sundhedsklynger, som kun kan bruges inden for formelle rammer. Den politiske sundhedsklynge Fyn forventer først at bruge midlerne i 2023, og beløbet overføres derfor ved regnskab til 2023.

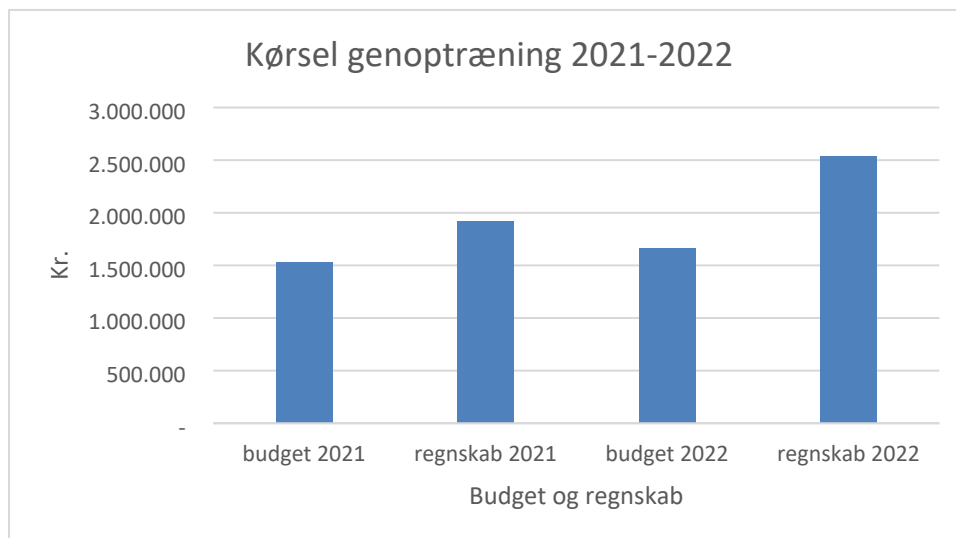
Ifm. rammebesparelse til 2020, valgte man at hjemtage hjerneskerådsgivningsfunktionen fra Odense kommune og indgå et forpligtende samarbejde med Ærø kommune. Det var i den forbindelse muligt at spare 0,2 mio. kr. Fra 1.marts 2022 indgår Langeland ligeledes i forpligtende samarbejde med Svendborg og Ærø på området for hjerneskerådsgivning. Pga. flere og mere komplekse sager, har det imidlertid vist sig ikke længere at være muligt at holde udgiften indenfor den reducerede ramme, og der ses derfor et merforbrug på 0,1 mio. kr. i 2022, stigende til 0,2 mio. kr. i 2023.

Kommunal træning

På træningsområdet ses et merforbrug på 0,1 mio. kr. i 2022.

En andel af mindreforbrug på budget til genoptræning under indlæggelse, som skyldes opgaveglidning fra genoptræning på sygehuset til genoptræning i træningsafdelingen og sundhedshuset, er flyttet til træningsafdelingen med 0,8 mio. kr., og til sundhedshuset med 0,2 mio. kr. Det har dog ikke været muligt at bruge de tilførte midler som tiltænkt til udfordring med flere genoptræningsplaner, da der har

vist sig en betydelig stigning i kørselsudgifter til genoptræning i 2022. Stigningen skyldes dels stigende energipriser, dels flere borgere, og dels kontraktmæssige udfordringer.

Tandpleje, sundhedspleje, og sundhedshus

Sundhedsplejen har et merforbrug på 0,8 mio. kr. i 2022.

Udgiften skyldes, at sundhedsplejen varetager lovgivningsbestemte opgaver ift. flere børn end tidligere. Der ses generelt flere børn i Svendborg kommune, hvilket også i sundhedsplejen udgør en demografisk udfordring. Der er i budgetforlig 2023 afsat 1,3 mio. kr. til sundhedsplejen til fastholdelse af nuværende serviceniveau.

Sundhedshuset har et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. i 2022.

I aftale mellem regeringen, Danske Regioner og KL om udmøntning og implementering af en Sundhedsreform, er der afsat midler til styrkelse af kommunens kronikerindsats. Midlerne tilføres delvist Sundhedshuset fra 2023.

Tandplejen har et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. i 2022. Med finansloven for 2022 er det aftalt at indføre vederlagsfri tandpleje for 18-21-årige via den kommunale børne- og ungdomstandpleje. Ordningen indføres med én årgang om året. De unge som er fyldt 18 år i første halvdel af 2022, er indsluset i ordningen fra 1. juli 2022. Der blev afsat 0,6 mio. kr. til Svendborg kommune til ordningen i 2022 (lov- og cirkulæremidler), som blev tilført tandplejen, men som for størsteparten ikke nåede at blive brugt i 2022.

Fuldfinansiering af sygehusvæsenet

Den fuldfinansierede del (specialiseret ambulant genoptræning, færdigbehandlede patienter og hospice, samt vederlagsfri fysioterapi) viser et merforbrug på 0,6 mio. kr.

Der ses et mindreforbrug vedr. genoptræning under indlæggelse på 0,3 mio. kr., og et merforbrug vedr. vederlagsfri fysioterapi på 1,0 mio. kr. i 2022. Hertil kommer 0,1 mio. kr. i mindreforbrug vedr. færdigbehandlede og hospice.

Der ses en stigning i udgifter til vederlagsfri fysioterapi. Stigningen fra 2021 til 2022 er på 5,6% i alt 0,8 mio. kr. Der er i budgetforlig 2023 afsat 0,8 mio. kr. til udfordring vedr. stigende udgifter til vederlagsfri fysioterapi. Hvis budget 2023 skal overholdes, må udgiften ikke stige med mere end 2,1% i 2023.

Der ses et markant fald i udgift til genoptræning under indlæggelse, hvilket skal ses i sammenhæng med en stigning i antal genoptræningsplaner i den kommunale træningsafdeling og sundhedshus. Der er derfor flyttet 1 mio. kr. til træningsafdelingen og sundhedshuset i 2022.

Tiltag til budgetoverholdelse

Der arbejdes ligeledes i administrationen på tiltag til nedbringelse af udgifter vedr. kørsel genoptræning.

Overførselsudgifter:

Den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet er fastfrosset, men er steget i økonomiaftalen for 2022 fra 23,3 mia. kr. til 23,6 mia. kr. på landsplan. Fastfrysningen er fortsat med udgangspunkt i kommunernes budgetter for 2019. Svendborg kommunes andel var i 2022 på 238,6 mio. kr.

Budgettet til den kommunale medfinansiering vil fortsat være fastfrosset i 2023 men stiger fra 23,6 mia. kr. til 24,2 mia. kr. på landsplan, og til 244,6 mio. kr. for Svendborg kommune. Budgettet er tilpasset.

Hvad nåede vi i 2022?

Styrkelse af frivilligområdet

Det frivillige sociale område kom godt i gang efter corona og frivilligcenter og Selvhjælp fik ny ledelse. Samarbejdet er fortsat godt og udviklende. Det frivillige sociale område blev i 2022 fejret med deltagelse af mere end 300 frivillige. Der blev uddelt priser til en forening og til en frivillig der havde gjort en særlig indsats.

Min ryg

Forskningsprojektet Min Ryg blev afsluttet og resultaterne blev præsenteret på en afslutningskonference i Borgerforeningen. Erfaringerne videreføres.

Styrket inddragelse af fædre i sundhedsplejen

Der har i årets løb været fokus på styrket inddragelse af fædre i sundhedsplejens tilbud. Der er uddannet to sundhedsplejersker til særligt at have fokus på mændenes roller, der er i samarbejde med Mødrehjælpen etableret Fars Legestue, der er i samarbejde med Mødrerådgivningen screening og tilbud til mænd med efterfødselsreaktioner og der er i alle tilbud fokus på at fædre indgår ligeværdigt.

Rygestop til psykisk sårbare

Der har været arbejdet med at udvikle og tilpasse tilbud om rygestop til borgere med psykiske udfordringer. Erfaringerne har været gode og en stor andel af deltagerne er lykkedes med at stoppe med at ryge. Projektets resultater præsenteres i starten af 2023.

Udvidet tandpleje til de 18-21-årige

Tandplejens tilbud udvides med over de næste år til at omfatte nye årgange. I 2022 fortsatte den første årgang med at være tilknyttet den kommunale tandpleje. Der er søgt og tildelt midler til udvidelse af tandplejen med tre til fire klinikker. Arbejdet igangsættes i 2023.

Sundhedsaftale og Sundhedsklynger

Det politiske og administrative arbejde med at udforme nye sundhedsaftaler er igangsat og forventes klar til vedtagelse i 2023. Sundhedsklyngernes administrative og politiske organisering er på plads og arbejdet er i gang.